

полихимиотерапии позволяет повысить резистентность слизистого барьера, снизить выраженность процессов свободно-радикального окисления и метаболической интоксикации, являясь эффективным методом профилактики эрозивно-язвенных поражений гастродуоденальной зоны у больных острыми лейкозами в динамике цитостатического лечения.

Ключевые слова: эрозивно-язвенные поражения, гастродуоденальная зона, профилактика, пантопразол, лейкоз.

Стаття надійшла 12.04.10

pantoprazole on the background of polychemotherapy improves the resistance of the mucous barrier, reducing the severity of peroxide oxidation processes and metabolic toxicity and is an effective method of prevention of erosive-ulcerous lesions of gastroduodenal zone in patients with acute leukemia in the dynamics of cytostatic treatment.

Keywords: erosive-ulcerous lesions, gastroduodenal zone, prophylaxis, Pantoprazol, leukemia.

УДК 615+616.3:616-008

«ІБЕРОГАСТ» В ЛІКУВАННІ ФУНКЦІОНАЛЬНИХ РОЗЛАДІВ ТРАВНОЇ СИСТЕМИ

О.В.Сорока

Др. філософії у гастроентерології АМН України, Дніпропетровськ

Доведена ефективність рослинного препарату «Іберогаст» в лікуванні 28 хворих на СПК (11 пацієнтів СПК з перевагою запору, 13 – з перевагою діареї, у 4-х хворих – змішана форма захворювання.), з них у 6 в сполученні з ФД, що підтверджено позитивною клінічною динамікою та покращенням якості життя хворих.

Ключові слова: синдром подразненого кишечника, функціональна диспепсія, лікування, «Іберогаст».

Функціональні захворювання органів травлення залишаються надзвичайно актуальною проблемою гастроентерології. За результатами багаточисельних епідеміологічних досліджень, до 50-60% дорослих та до 30-40% дітей, які звертаються до лікарів-гастроентерологів, страждають різними функціональними розладами травної системи. Всесвітня організація охорони здоров'я констатує, що за останні 60 років захворюваність цими розладами зросла у 20 разів, що пов'язано з багатьма факторами, та, в першу чергу, з більш широкою можливістю виключити органічну патологію. На відміну від тимчасових порушень, ці розлади мають хронічний характер і діагностуються за умов, що вони з'явилися не менш, ніж 6 місяців тому, і проявляються не рідше 3 днів на місяць протягом останніх 3 місяців. [1, 2]. Найбільш поширеною та вивченою функціональною патологією травної системи є синдром подразненої кишки (СПК), при якому абдомінальний біль і дискомфорт в животі сполучаються з порушенням дефекації (зміною частоти дефекації та консистенції калу). Симптоми СПК спостерігаються у 10–20 % дорослих та підлітків, з часом можуть проходити або поновлюватись, нерідко співпадають з появою інших функціональних порушень ШКТ, частіше за всього з функціональною диспепсією (ФД), погіршують якість життя (ЯЖ) пацієнтів та потребують великих витрат на діагностику і лікування [3, 4]. Це пов'язано з поліморфністю захворювання, часто виникаючими розладами психоемоційної сфери, наявністю в більшості випадків супутніх захворювань органів травлення, що викликає необхідність одночасного призначення декількох препаратів [5].

На сьогоднішній день всі спроби розробити ефективну схему терапії СПК та інших функціональних розладів доки не дали результату. З урахуванням того, що функціональні захворювання не супроводжуються суттєвими органічними порушеннями, стає невиправданим використання коштовних лікарських засобів, а також препаратів з системною дією, побічні ефекти яких за своїми тяжкими наслідками можуть бути набагато небезпечнішими, ніж клінічні прояви функціональних захворювань. Дані обставини ініціюють пошук нових, більш ефективних, безпечних та економічних методів лікування. Перспективним напрямком постає застосування препаратів з природної сировини. Препаратом вибору є «Іберогаст» фірми «Біоноріка» (Німеччина) – засіб з широким спектром терапевтичної дії, яка зумовлена біологічно-активними речовинами рослин, які входять до його складу. Назва препарату обумовлена однією з його складових – екстрактом іберіки гіркої (*Iberis amara*), який містить флавоноїди та глікозиди гірчичної олії та володіє здатністю підвищувати тонус гладкої мускулатури травного каналу. Крім того до складу препарату надходять екстракти інших висушених рослин: екстракт ромашки володіє протизапальною, антибактеріальною та спазмолітичною властивостями; екстракт плодів тміну має бактеріцидну та спазмолітичну дію; витяжка з плодів розторопші плямистої здійснює протекторну дію на слизову оболонку шлунка та гепатоцити; коріння дягеля сприяє покращенню травлення та продукції шлункового соку, володіє

спазмолітичною дією; трава чистотіла має протизапальний, спазмолітичний ефекти та одночасно сприяє нормалізації моторики шлунка; коріння солодки містить гліциризинову кислоту, флавоноїди, фітостероли та кумарин, які володіють спазмолітичною дією, імуномодельною активністю і мають репаративні властивості; екстракт меліси та м'яти перцевої в комплексі забезпечують заспокійливий, спазмолітичний, вітрогінний, протизапальний та антимікробний ефекти, а також сприяють стимуляції секреції жовчі.

Такий склад «Іберогасту» обумовлює як тонізуючу так і заспокійливу його дію. Препарат має вплив на серотонінові та частково мускаринові і опіатні рецептори ШКТ, завдяки чому він нормалізує кислотність шлунка, покращує знижену моторну активність шлунка, підвищує тонус в мало стимульованих сегментах кишечника та одночасно здійснює потужний спазмолітичний ефект на подразнені сегменти кишечника. Крім того, для препарату характерні протизапальний, антиоксидантний та бактерицидний ефекти. Результати багаточисельних досліджень показали, що «Іберогаст» володіє високою біодоступністю, доброю переносимістю та відсутністю токсичності [6].

Метою роботи було вивчити ефективність фітопрепарату «Іберогаст» в лікуванні функціональних розладів травної системи.

Матеріал та методи дослідження. Під спостереженням знаходилось 28 хворих на СПК, серед яких у 11 пацієнтів був СПК з перевагою запору, у 13 – з перевагою діареї, у 4-х хворих – змішана форма захворювання. У чверті обстежених (21,4%) мали місце функціональні розлади верхніх відділів травного каналу, що проявлялися скаргами на періодичний біль в епігастрію та нудоту, і після дообстеження були розцінені як ФД. Середній вік хворих склав (24±3,7) роки. Серед пацієнтів було 11 чоловіків та 17 жінок. Діагноз функціональних розладів шлунково-кишкового тракту було підтверджено шляхом виключення органічної патології за допомогою загальноклінічних, ендоскопічних (сигмо-колоноскопії – при СПК та фіброгастродуоденоскопії – при ФД) методів та морфологічного дослідження. Всі пацієнти отримували «Іберогаст» по 20 крапель 3 рази на день. Тривалість лікування склала 28-30 днів. Оцінка ефективності проведеної терапії здійснювалась на підставі аналізу клінічної симптоматики захворювання та якості життя пацієнтів за даними анкетування, яке проводилось до та після лікування. Інтенсивність кожного з основних симптомів СПК та ФД (біль в животі, нудота, здуття, діарея, запор) оцінювалась в балах – від 0 до 3, де 0 – відсутність симптому, 1 – легкий, 2 – помірний, 3 – виражений. Для всіх симптомів функціональних розладів ШКТ також підраховували загальний показник, що визначався як середнє значення суми усереднених показників інтенсивності кожного з симптомів. Для оцінки ЯЖ пацієнтів використовували опитувальник з 30 запитань [7]. Індекс якості життя (І_{ЯЖ}) хворих обчислювали за формулою:

$$I_{ЯЖ} = (1 - N_{ФАКТ} / N_{МАКС}) * 100\%$$

де І_{ЯЖ} - індекс якості життя; N_{ФАКТ} - фактична кількість балів, отримана у конкретного пацієнта за опитувальником; N_{МАКС} - максимальна кількість балів, яку можна отримати за опитувальником; причому, якщо значення І_{ЯЖ} дорівнювала 80% і більше, то рівень якості життя вважався задовільним; 60-79% – зниженим; 40-59% – низьким; 20-39% – дуже низьким; 19% і менше – мінімальним. Запитання сформовані таким чином, що отримання відповідей на них дає інформацію з чотирьох аспектів ЯЖ хворих з шлунково-кишковими розладами: кишкові ознаки, системні ознаки, емоційна сфера, соціальна.

Результати дослідження та їх обговорення. В результаті проведеної терапії в усіх хворих спостерігалась позитивна динаміка клінічного перебігу захворювання, яка проявлялась значним поліпшенням самопочуття, загального стану, зменшенням або зникненням больового синдрому та диспепсичних явищ, нормалізацією випорожнення кишечника. Після лікування зменшення показника базових симптомів СПК та ФД відбулося більше, ніж на 80 % (рис. 1).

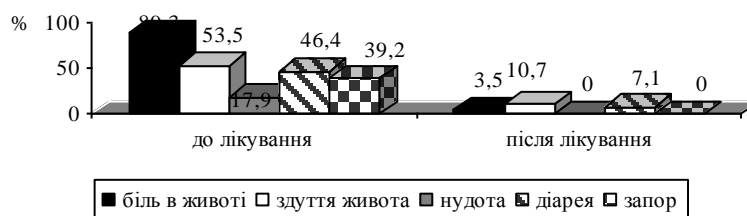

Рис. 1. Динаміка основних симптомів обстежених пацієнтів під впливом терапії

Порівняння середніх значень показників інтенсивності основних симптомів функціональних захворювань до та після лікування показало статистично значуще їх зниження (табл.1). На фоні терапії спостерігалось й покращення ЯЖ хворих, про що свідчило підвищення його рівня з 56,6 % до 87,5 % (p<0,05).

Показники інтенсивності основних симптомів функціональних захворювань ШКТ до та після лікування

Симптом	До лікування (бали)	Після лікування (бали)
Біль в животі	2,63±05	0,16±03
Нудота	1,9±02	0,0
Здуття живота	2,46±06	0,21±03
Пронос	2,22±04	0,04±00
Запор	2,04±06	0,04±00

В період загострення захворювання відмічалось виражене зниження показників по всім аспектам (кишечні, системні, емоційні та соціальні) в порівнянні з пацієнтами, які були в стадії ремісії. Пацієнти відмічали стурбованість, пов'язану зі здуттям, гурчанням в животі, спазмами в кишечнику, відчуттям неповного випорожнення кишечника, порушенням дефекації. Зміни в емоційному статусі полягали в розвитку депресивних станів у 4 (14,3 %) пацієнтів; 6 (21,4 %) відмічали проблеми в інтимній сфері. В меншому ступені страждали системні та соціальні аспекти. Однак, після проведеної терапії показники ЯЖ хворих підвищувались, при цьому пацієнти відмічали зменшення або зникнення проблем пов'язаних з розладами ШКТ, що в свою чергу, приводило до припливу сил та енергії, покращенню загального самопочуття.

Висновок

Таким чином, комплексне лікування функціональних розладів травної системи з використанням багатокомпонентного фітопрепарату з широким спектром терапевтичної дії «Іберогаст» призводить до позитивної динаміки клінічних проявів захворювання – зменшенню та зникненню больового і диспепсичного синдромів, нормалізації випорожнень кишечника, покращує якість життя пацієнтів. Препарат добре переноситься хворими, не викликає небажаних побічних ефектів, що дозволяє рекомендувати його для тривалого застосування.

Перспективи подальших досліджень в даному напрямку. Постає вивчення віддалених результатів лікування з використанням розлинних препаратів, зокрема «Іберогаст», у пацієнтів з функціоналами розладами травної ситеми.

Література

1. Longstreth G.F. Функциональные расстройства кишечника /G.F.Longstreth, W.G.Thompson, W.D.Chey et al. // Клиническая гастроэнтерология и гепатология. Украинское издание. – 2008. – Т.1, № 4. – С. 18-29.
2. Saito Y.A. The epidemiology of irritable bowel syndrome in North America: a systemic review / Y.A. Saito, P. Shoenfeld, G.R.I. Locke // Am. J. of Gastroenterol. – 2002.– N 97 – P. 1910-1915.
3. Gwee K.A. I irritable bowel syndrome in developing countries – a disorder of civilization or colonization? / K.A. Gwee // Neurogastroenterol. Motil. – 2005.– N 34.– P. 317-324.
4. Елизаветина Г.А. Синдром раздраженного кишечника в практике гастроэнтеролога и терапевта / Г.А. Елизаветина // Эффективная фармакотерапия в гастроэнтерологии и терапии. – 2006. – №1. – С. 24-28.
5. Звягинцева Т.Д. Синдром раздраженного кишечника: принципы диагностики и терапии / Т.Д. Звягинцева // Здоров'я України. – 2007. – №7/1. – С.1-7.
6. Котенко К. Иберогаст – европейские традиции на страже здоровья / К. Котенко // Здоров'я України. – 2008. – №10. – С.51.
7. Пат № 62530 Україна МПК А61В10/00 G06Q 50/00. Спосіб визначення рівня якості життя хворих на хронічний невиразковий коліт / Камінський В.Я. заяв. 07.04.2003; опубл. 15.12.2003.

Резюме

«ИБЕРОГАСТ» В ЛЕЧЕНИИ ФУНКЦИОНАЛЬНЫХ НАРУШЕНИЙ ПИЩЕВАРИТЕЛЬНОЙ СИСТЕМЫ

Сорочан Е.В.

Доказана ефективність растительного препарата «Иберогаст» в лечении 28 пациентов с СРК, что подтверждено положительной клинической динамикой и улучшением качества жизни пациентов.

Ключевые слова: синдром раздраженного кишечника, функциональная диспепсия, лечение, «Иберогаст».

Стаття надійшла 12.04.10

USE OF «IBEROGAST» IN TREATMENT OF FUNCTIONAL DISORDER OF DIGESTIVE TRACT

Sorochan O.

Iberogast was used in treatment of 28 patients with functional disorder of digestive tract. Positive dynamics of clinical symptoms and quality of life was shown.

Key words: irritable bowel syndrome, functional dyspepsia, treatment, «Iberogast».